

B.A. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination

March/April-2023 (NEW COURSE)

SAN P15 Sanskrit Language and Literature -1(Core -15)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	(અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ગદ્યખંડો નો અનુવાદ કરો.	(૦૮)
Q.1	(A) Translate any two of the following passages:	(08)
	૧) ન પરિચયં રક્ષતિ, નાભિજનમીક્ષતે, ન રુપમાલોકયતે, ન કુલક્રમનુવર્તતે, ન શીલં પશ્યતિ, ન વૈદગ્ધ્યં ગજયતિ, શ્વતમકર્જયતિ, ન ધર્મમનુરુધ્યતે, ન ત્યાગમદ્રેયતે, ન વિશેષજ્ઞતાં વિચારયતિ, ન ચારં પાલયતિ, ન સત્યમનુબુધ્યતે, ન લક્ષણં પ્રમાણી કરોતિ । ગન્ધર્વનગરલેખેવ પશ્યત એવ નશ્યતિ । ગદ્યાપ્યારુઢમન્દર પરિવર્તભ્રાન્તિજનિતસંસ્કારેવ પરિભ્રમતિ । ૨) ન હિ તં પશ્યામિ યો હ્યપરિચિતયાનયા ન નિર્ભરમુપગુઢો યો વા ન વિપ્રલબ્ધઃ । નિયતમિયમાલેરવ્યગતાપિ ચલતિ પુસ્તકમપ્યમિન્દ્રજાલમાચરત્યુત્કીર્ણાપી વિપ્રલભતે શ્રુતાપ્યભિસંધતે ચિન્તિતાપિ વચ્ચયતિ । એવંવિધયાપિ ચાનયા દુરાચારયા કથમપિ પરિગૃહિતા વિક્લવા ભવન્તિ રાજાનઃ સર્વાવિનયાધિષ્ઠાનતાં ચ ગચ્છન્તિ । ૩) કામં ભવાન્પ્રકૃત્યૈવ ધીરઃ । પિત્રા ચ મહતા પ્રયત્નેન સમારોપિત સંસ્કારઃ । તરલહૃદય મપ્રતિબુધ્ધં ચ મદયન્તિ ધનાનિ । તથાપિ ભવદ્ગુણસંતોષો મામેવં મુખરિકૃતવાન્ । ઇદમેવ ચ પુનઃ પુનરભિધીયસે । વિદ્વાંસમપિ સચેતનમપિ મહાસત્ત્વમપ્યભિજાતમપિ ધીરમપિ પ્રયત્નવન્તમપિ પુરુષમિવં દુર્વિનીતા ખલિકરોતિ લક્ષ્મીરિતિ । ૪) આલોકયતુ તાવત્કલ્યાણાભિનિવેશી લક્ષ્મીમેવ પ્રથમમ્ । ઇયં હિ સુખટુલ્યગમણ્ડલોત્પલવનવિભ્રમભ્રમરી લક્ષ્મીઃ ક્ષિરસાગરાત્પારિજાતપલ્લવેભ્યો રાગમિન્દુશકલ કલાદેકં વક્રતામુચ્ચૈઃ શ્રવસશ્ચગ્ધલતાં કાલકુટાન્મોહન શક્તિ મદિશયા મદં કૌસ્તુભમણેરતિનૈર્યમિત્યેતાનિ સહવાસપરિચયવશાદ્વિરતવિનોદચિહ્નાનિ ગૃહીત્વૈવોદ્ગતા ।	
પ્રશ્ન-૧	(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો.	(૦૬)
Q.1	(B) explain with reference to the context any two of the following:	(06)
	૧) અપરિણામોપશમો દારુણો લક્ષ્મીમદઃ । ૨) સરસ્વતીપરિગૃહીત મીર્ષયેવ નાલિઙ્ગતિ જનમ્ । ૩) યથા યથા ચેવં ચપલા દિપ્યતે તથા તથા દિપશિખેવ કજ્જલમલિનમેવ કર્મ કેવલમુદ્ગમતિ । ૪) પુરુષોત્તમરતાપિ ખલજનપ્રિયા ।	
પ્રશ્ન-૨	નીચે અપેલા પત્રના વિષયને અનુલક્ષીને સંસ્કૃતમાં પત્ર લખો. (કોઈપણ એક)	(૧૪)
Q.2	Write letter in sanskrit on any one the following subjects.	(14)
	૧) છાત્રઃ દિપાવલી અવકાશે સ્વગૃહં ગચ્છતિ । પુનરાગમને વિલમ્બઃ ભવિષ્યતિ । અતઃ અવકાશ વિલમ્બનાર્થ સ્વસ્ય અધ્યાપકાય પત્રં લિખતિ । ૨) પાર્થશઃ જયપુરસ્ય સંસ્કૃતવિદ્યાલયે તૃતીય -વર્ષ-વિનયને પઠતિ । સઃ સ્વસ્ય પિતરં ધનપત્રાણિ પ્રેષયિતું પત્રં લિખતિ તસ્ય પિતા પુસ્કરતીર્થે નિવસતિ ।	
પ્રશ્ન-૩	કથા અને આખ્યાયિકાના લક્ષણો આપી. કાદંબરીનું કથા તરીકે મુલ્યાંકન કરો.	(૧૪)
Q.3	Give definition of कथा and आख्यायिका and evaluate कदम्बरी as a कथा	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૩	બાણભટ્ટની કાવ્યશૈલી પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.	
Q.3	Write a detailed note on poetic style of बाणभट्ट ।	

- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઇપણ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો. (૧૪)
Q.4 Write an essay in Sanskrit on any one of the following: (14)
- ૧) વિદ્યાધનં સર્વધનંપ્રધાનમ્ ।
 - ૨) સત્યાન્નાસ્તિ પરોધર્મઃ ।
 - ૩) ધન મહિમા ।
 - ૪) ગીતા સુગીતા કર્તવ્યા ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે છંદને લક્ષણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૪)
Q.5 Define any two छन्दः with लक्षण and example. (14)
- ૧) વસંતતિલકા ।
 - ૨) દ્રુતવિલમ્બિત ।
 - ૩) માલિની ।
 - ૪) ઉપજાતિ ।
